

Nemzeti szomorújáték. A magyar történeti dráma elnevezése a régi vidéki színpadokon.

Nemzetközi Irodalmi és Művészeti Szövetség kongresszusa 1930. jún. 4-én tartotta ülését Budapesten. Elnök Lukács György v. b. t. t. és Georges Maillard lett.

Nemzetközi Művészeti Szemle. Szaklap a színművészet, zene, lovarda, színpadi mutatóványok összes ágai köréből. Szerkeszti: Valentin Lajos és Sziklai János. Kiadótulajdonos: dr. Vadász Bertalan. Budapest. 1892.

Nemzetközi nyelv. Budapesten 1912. aug. 22-én az eszperantisták országos kongresszusa alkalmából eszperantó-nyelvű színielőadást tartottak az Uránia Színházban, amidőn előadták Herczeg Ferenc »Gyurkovics lányok« c. vígjátékát, műkedvelőkkel. Azóta többször tartottak ilyen mű előadást, hivatásos színészekkel is, akik között megemlítjük Baghy Gyula, Sárosy Mihály, Gerő Erzs, Noiret Irén nevét. 1923-ban e művészeink a nürnbergi eszperantókongresszuson is közreműködtek szereplésükkel. 1929. aug. 8-án a Budapesti Színházban szintén volt eszperantó-színielőadás. A nemzetközi nyelv hódítása körül ezek szerint a magyar színészek is sikert értek el.

Népdráma, — a népeletből merített tárgyú dráma.

Népház színháza Budapesten. (V. ker., Vág ucca 12.), Budapest külső színházi perifériájának egyik legérdekesebb jelensége az ötödik kerületi Népház színháza. Kétségtelen, hogy nagy kultúr-missziót terjeszt. 1911-ben, fölépítése után, Éliás Gyula (L. o.), volt vidéki színiigazgató nyitotta meg. Az előadások szereplői kisebb szerződés nélküli színészekből kerültek ki. Népszínműveket és drámai darabokat játszottak, közöttük klasszikusokat is. 1915-ben Éliás hirtelen halála után (a színpadon halt meg, egy Molière-előadás közben), Orosz János színész veszi át a színházat, a régi tradíciók nyomán. Utána Cseh Krisztina és Vimpláthy Gyula igazgatják, majd 1923-ban Baranyai Béla és Tiszay Andor kapják meg a főváros en-

gedélyét a színház igazgatására. Ugyancsak népszínműveket, (Rang és mód stb.) és irodalmi színjátékokat (Kisértetek, Gyermektragédia, stb.) játsszanak, fővárosi színészekkel. A következő évben Plätz Rudolf vezetésével irodalmi előadásokat tart egy művészcsoport, amelynek neve: Műhely.

Jelenleg Székely Jenő színész vezeti a színházat. Az előadások szereplői azonban műkedvelők.

Népligeti Színkör, Budapesten, a Népligetben épített színkör neve, melynek Micssey F. György volt a tulajdonosa. Megnyílt 1911. ápr. 7-én.

Népopera. Budapesten, a Tisza Kálman-téren a főváros ajándékozta telken Márkus Géza, Jakab Dezső és Komor Marcel tervei szerint épült színház, melynek építését 1911. márc. 20-án kezdték meg. A színház 1911. dec. 7-én nyílt meg Márkus Dezső igazgatása alatt. A székesfőváros támogatásával részvénytársaság alapította. Célja volt az operaelőadások népszerűsítése olcsó helyárral mellett. Elfért benne 3200 ember, tehát nagyobb volt a milánói Scalanál. A színház beépített területe 3300 négyzetméter. Volt benne 44 páholy, 1640 földszinti ülő, 1300 erkélyülés, karzat. A színpad nyílása 14 méter széles, 8½ méter magas. A szuffitokban összesen 40.000 gyertyafényt alkalmaztak. Kívül görög-stílusú homlokzata van az épületnek; a homlokzat frízeiben végigvonuló csoportozatot Beran Lajos szobrászművész készítette. Vezérelv gyanánt a tervezők célul tűzték ki, hogy a nézőtér minden egyes helyéről egyformán jól lehessen betekinteni az egész színpadot. Ezt egyfelől az amfiteátrális kiképzés, másrésről a lépcsőzetes elhelyezéssel érték el, mert még a félemeleti és emeleti páholyok is úgy voltak elhelyezve és a páholyülések mind direkt szembe néztek a színpaddal. Nevezetes újítás volt a boltozatnak és a nézőtér oldalfalainak parafalemezekkel való beborítása. A tervezők tapasztalata szerint ezek a parafalemezek nagyban emelik a tér akusztikáját, azonfelül igen kellemes művészi hatást keltenek.

Felül, a színpad fölötti falnyílást Poór